UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

8 Dispensat solus cum junctis sanguine Papa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

plius prout viderit expedire, maturiores, honeſtiores, atque veraciores viros in medium debet evocare, & allatis ſanctorum pignoribus unumquenque illorum tali ſacramento conſtringat. Amodò in antea quidquid noſti, aut audiſti, aut poſtmodum inquiſiturus es, quod contra Dei voluntatem, & rectam Chriſtianitatem in parochia factum ſit, aut futurum erit, ſi in diebus tuis evenerit, tantùm ut ad tuam cognitionem quocunque modo perveniat, ſi ſcis, aut tibi fuerit indicatum ſynodalem cauſam eſſe, & ad miniſterium Epiſcopi pertinere, quod tu nec propter amorem, nec propter timorem, nec propter *a* pretium, nec propter parentelam ullatenus celes Epiſcopum, aut ejus miſſum, cui hoc inquirere juſſerit, quandocunque te ex hoc interrogaverit. Sic te Deus adjuvet, & illæ ſanctorum reliquiæ. Illud 1 ſacramentum, quod iſte juraverit de ſynodali cauſa, quod tu illud ex te ita obſervabis, inquantum ſapis, aut audiſti, aut ab hac die in antea inquiſiturus es. Sic te Deus adjuvet, &c.

1 ¶ Illud] *Burchardus legit,* iſtud. *& ante hac verba propoſuit hanc rubricam,* Iuramentum cæterorum.

4 pars. *Ab hoc juramento illud ſumptum eſt, principio paululum derivato. Porrò de juramento ſeparationis* Innocentius Papa II. *ſcribit Othoni Lucenſi Epiſc. dicens.*

C. VIII. ¶ *Iuramentum illorum, qui conſanguinitatem probant.*

II. DE parentela illa, unde nos conſulere voluiſti, pro qua etiam eſt ad noſtram audientiam appellatum, aliorum fratrum ſcripta ſuſcepimus, qui utique cauſam ipſam diverſo modo narrabant. Et primò quidem tam in gradibus, quàm in nominibus perſonarum diſcordaſſe: poſtmodum verò in altero eorum computatores ejuſdem parentelæ dicuntur conveniſſe. Cæterùm in hujuſmodi caſibus ſummopere conſideranda eſt qualitas perſonarum, quæ aliquid contra quoslibet aſtruere velint: quæ etiam jusjurandum præſtare debent, quod neque gratia, neque pretio, vel timore, vel odio alicujus hoc dicunt contra eos, de quibus agitur: ſed potius, quia credant ita verum eſſe, & ita ſe à ſuis anteceſſoribus audiviſſe. In quibus omnibus non debet aliqua varietas, vel contrarietas inveniri.

5 pars. *Qui verò ſeparantur ab invicem, hujuſmodi juramentum præſtabunt* b.

C. IX. ¶ *Iuramentum ſeparationis.*

AB *c* iſto die in antea, quòd tu per nullum ingenium te ſociabis huic tuæ conſanguineæ 1 N. cum qua contra legem, & rectam Chriſtianitatem adulterium & inceſtum perpetraſti, nec in conjugio, nec in adulterio illam tibi ſociabis, nec cum illa ad unam menſam manducabis & bibes, aut ſub uno tecto manebis: niſi fortè in eccleſia, aut in alio publico loco, ubi nulla mala ſuſpicio poſſit eſſe, & ibi coram teſtibus idoneis pro certa neceſſitate pariter colloquamini: nec aliam conjugem accipies, niſi fortè poſt peractam pœnitentiam tibi licentia data fuerit ab Epiſcopo tuo, aut ejus miſſo. Sic te Deus adjuvet, & iſtæ ſanctorum reliquiæ.

1 ¶ Conſanguineæ] *Quæ ſequuntur uſq; ad verſic.* perpetraſti. *addita ſunt ex Burchardo & Ivone, itemq; alia nonnulla.*

6 pars. *Occaſione verò conſanguinitatis uxorem ſuam dimittere, & aliam ducere non licet alicui, niſi cauſa primùm probata ſuit.*

C. X. ¶ *Niſi coram eccleſia conſanguinitate probata uxorem dimittere non licet.*

Unde Alexander Papa II. *Gulielmo de Monſtrolio* d.

MUltorum *e* relatione cognovimus, te propriam velle abjicere uxorem, & adhærere alteri, prætendentem conſanguinitatis occaſionem. Unde Apoſtolica auctoritate interdicendo mandamus tibi, ut hanc quam nunc habes uxorem, nullatenus præſumas dimittere, vel aliam ducere, donec Epiſcoporum religioſorum [illegible] lium cauſam iſtam examinaverit.

7 pars. *Recepturus verò eam, quàm injuſtè dimiſit, [illegible] jurabit.*

C. XI. ¶ *Reconciliationis juramentum.*

AB *a* iſto die in antea iſtam conjugem tuam N. quam injuſtè dimiſeras, ita tenebis, ſicut per rectum maritus ſuam debet habere conjugem, in dilectione, & debita diſciplina: ne eam per ullum malum ingenium à te ſeparabis, nec ea vivente aliam accipies. Sic te Deus adjuvet, &c.

Quòd autem unius teſtimonio conjugia apud quoſdam [illegible]tur, nulla ratione ratum habetur. Cum enim Dominus dicat [*Omne verbum ſtabit in ore duorum vel trium teſtium,*] *[illegible] cùm in Ilerdenſi concilio, cap. 20. dicatur:* [*Omnis controverſia [illegible] de eccleſiaſticis rebus fit, ſecundùm divinā legem ſub duobus [illegible] bus teſtibus terminetur, Domino dicente:* c [*non unus ſit contra alium* d, *ſed in ore duorum vel trium teſtium ſtet omne verbum.*] *Item cùm alibi dicatur:* [*nullius* 2 *perſonæ [illegible]tumlibet exercitatæ teſtimonio aliquid credatur.*] *evidenter apparet, unius aſſertione conjugia non eſſe dirimenda.*

1 ¶ Contra alium] *In Deuteronomio hæc adduntur,* [illegible] quid illud peccati & facinoris fuerit. *In Evangelio [illegible] ſunt tantummodo ſequentia,* ut in ore duorum, &c.

2 ¶ Nullius perſonæ] *In codice Theodoſiano, [illegible] leguntur hæc verba,* & nunc manifeſtè ſancimus, [illegible] omninò teſtis reſponſio audiatur, etiam ſi præclaræ [illegible]riæ honore præfulgeat. *quorum ſimilia recitantur [illegible] p. 16. c. 204. Et Gratianus ſupr. 6. q. 2. in princ. hanc eandem [illegible]tentiam attulit.*

QVÆSTIO VII.

QVod autem quæritur, *ſi illi, qui de inceſtis [illegible]ſcuntur, filii reputentur,* Auguſtinus *in libro [illegible] num ſuper Leviticum, cap. ſeu qu. 76. [illegible] dicens.*

C. I. ¶ *Non appellantur filii, qui de inceſtuoſis naſcuntur.*

QVid *f* eſt [Quicunque 1 dormierit *g* cum cognata ſua, ſine filiis morietur,] cùm filii ex [illegible] conjunctionibus & ante nati ſint, hodieque [illegible] An hoc intelligendum eſt lege Dei conſtitutum, ut [illegible] que ex eis nati fuerint, non deputentur filii, id eſt, [illegible] parentibus jure ſuccedant.

1 ¶ Quicunque dormierit cum cognata ſua] *[illegible] ba non ſunt hic apud beatum Auguſtinum, ſed [illegible] ſtionis 76.*

QVÆSTIO VIII.

DE *his verò, qui ignoranter conjuncti ſunt, [illegible] conſanguinitatis vel affinitatis ex diſpenſatione [illegible] relinquantur,* Gregorius *in Regeſto deſinit, dicens.*

¶ *In Polycarpo citatur ex Gregorio in Decreto.*

C. I. ¶ *Non ſeparentur, qui infra ſeptimam generationem ignoranter copulantur.*

DE *h* gradibus verò cognationum, quæ infra [illegible]

a *al. præmium.* b *al. præſtabant.* c *Poly. l. 6. tit. 4. Anſelm. lib. 10. cap. 75. Burch. l. 7. cap. 27. Ivo p. 9. cap. 63. Pannorm. lib. 7. cap. 88.* d *al. Monaſteriolo.* e *Ivo part. 9. c. 32. Pannor. l. 7. c. 82.*

a *Poly. ibid. Burch. l. 9. c. 81. Ivo p. 8. cap. 217. Pannorm. [illegible] c. 41.* b *Deut. 17.* c *Deut. 19. Matth. 18.* d *[illegible] quem.* e *6. quæſt. 2. in princ. ſupr.* f *Burchardus [illegible] cap. 17. Ivo part. 9. c. 52. Pann. l. 7. c. 83.* g *Levit. 20.* h *[illegible] l. 6. tit. 4.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

niam generationem in matrimonio ſunt inventi, ſi neſcientes fuerint, & jam multa curricula annorum ſint revoluta, ita ut filios habeant, in ſexto qui inventi ſunt, aut forſitan in quinto, hujuſmodi non ſeparentur, donec nos Domino permittente, ore ad os loquamur. Hoc autem dico ſecundùm indulgentiam, non ſecundùm imperium. Qui verò de his duobus gradibus novas contraxiſſe nuptias videntur, id eſt, infra anni coronam, modis omnibus ſeparentur. De cætero verò generalia per omnem provinciam ſtatuta percurrentia taliter firmentur, ut nullus audeat deinceps tale ſcelus perpetrare: & qui fecerint, ſine retractationis miſericordia acrioribus puniti ultionibus ſeparentur. Hi verò, qui propinquas ſanguinis uxoris ſuæ in matrimonio ſibi ſociaverunt, ſicut jamdudum vobis ſcripſimus, qui eodem gradu inventi ſunt, ſeparentur: aut ſuſpendatur eorum cauſa, uſque dum nos inſimul Domino auxiliante conveniamus. *Idem.* ¶ De 1 his, qui poſt mortuas uxores, ſecundas nuptias contrahere voluerunt, juſtè, & honeſtè, & rationabiliter proſpeximus ab earum conſanguineis uſque ad quartum gradum genealogiæ abſtinere. Hoc nos ſecundùm indulgentiam ſanctæ matris eccleſiæ mitius prælibavimus. Cæterùm juxta 2 ſæcularium legum cenſuram dignis coërcitionibus, gravibusque diſciplinæ inventionibus *a* hæc omnia mala & illicita modis omnibus reſecanda ſunt, ut in futuro deinceps tempore cuncta quieſcant.

1 ¶ De his, qui] *In Polycarpo hæc verba ſunt ex eodem Gregorio, ſed habentur conjunctè cum c. de affinitate. ſupr. q. 2. & 3. & proximè antecedunt huic capitulo, de gradibus.*

2 ¶ Iuxta ſæcularium] *De pœna inceſtorum eſt in novella 12. Iuſtiniani, & in Capitul. l. 7. c. 432. & 435. & in adjectis, cap. 124. & 127.*

C. II. ¶ *In quarto & quinto gradu qui conjuncti inventi fuerint, ſeparentur.*

Idem *Felici Meſſanæ civitatis Epiſcopo.*

HÆc *b* ſalubriter præcavenda ſancimus, ne quis fidelium propinquam ſanguinis ſui, uſquequò affinitatis lineamenta generis ſucceſſione cognoſcuntur, matrimonio ſibi deſideret copulare: ſed 1 ſicut à majoribus noſtris definitum eſt, ita modis omnibus obſervetur: quoniam uſque ad ſeptenarium numerum parentelæ, nulli unquam copulam contrahere licentiam damus, his videlicet, qui ex patre & matre conſanguinitatis parentela deſcendunt. Qui autem, & quæ in quarto, vel in quinto gradu conjuncti inventi fuerint, ſeparentur: quoniam ſcriptum eſt; *c* [Omnis homo ad proximam ſanguinis ſui non accedet, ut revelet turpitudinem ejus.] & iterùm: [Anima, quæ fecerit quippiam ex iſtis, peribit de medio populi ſui.] Sanè quibus 2 conjunctio interdicitur illicita, habebunt ineundi conjugii melioris libertatem.

Niſi 3 in eodem crimine uſq; ad mortem alterius eorum contumaciter perſeveraverint.

¶ *Integrum caput,* Hæc ſalubriter. *ut eſt apud Gratianum, etiam ab Anſelmo citatur ex Gregorio. In Polycarpo autem ſequitur poſt c. Pyttacium. ſupr. 30. q. 3. attributum Zachariæ. In Concilio Tolet. II. c. 5. quod referunt Burchardus & Ivo, habentur cætera hujus c. verba, præter ea quæ indicabuntur.*

1 ¶ Sed ſicut] *Hæc uſq; ad verſic.* Separentur. *abſunt à concilio, Burchardo & Ivone.*

2 ¶ Sanè quibus] *Hæc in concilio impreſſo non habentur: quamvis apud Burchardum & Ivonem ponuntur conjunctè cum ſuperioribus. Leguntur autem in Agathenſi, & Epaunenſi, Turonenſi 2. & in Capitularibus adjectis, ſed aliqua cum varietate, ut eſt notatum ſuprà ead. q. 2. & 3. de inceſtis.*

3 ¶ Niſi in eodem] *Hæc nuſquam ſunt inventa, & viſa ſunt Gratiani. Quod indicat ille loquendi modus.* Vnde in Aurelian. concilio.

C. III. ¶ *Non ducunt uxores, qui uſq; ad mortem alterius in inceſtu perſeveraverint.*

Vnde in Aurelianenſi concilio.

INceſtuoſi *a*, dum in ipſo deteſtando atque nefando ſcelere manent, non inter fideles Chriſtianos, ſed inter gentiles, aut catechumenos habeantur: id eſt, cum Chriſtianis non ſumant cibum nec potum, ſed ſoli faciant hoc; non oſculentur, nec ſalutentur ab eis. Et ſi ſuis ſacerdotibus inobedientes extiterint, & à tam nefando ſcelere ſe ſegregare, atque ad publicam pœnitentiam redire noluerint, inter eos habeantur, qui ſpiritu periclitantur immundo, vel etiam inter eos de quibus per ſe veritas ait: [Si te *b* non audierit, ſit tibi ſicut ethnicus & publicanus.] Et 1 ſi alter eorum morte præventus fuerit, alter, quamdiu vivit, graviter pœniteat, & ſine ſpe conjugii maneat.

Hoc Burchardus etiam & Anſelmus citant ex Aurelianenſi, & aliquid ad hanc rem faciens habetur ex Aurelianenſi 3. c. 10. ſicut etiam in Agathenſi, c. 61. ex quo videtur citare Ivo. Sed longè magis cum hoc capite concordat c. 4. Concilii Ilerdenſis, relatum ſuprà ead. quæſt. 2. & 3. De iis, qui inceſti. Eadem autem planè verba leguntur l. 7. Capit. c. 433. & in adjectis, c. 125. exceptis tamen iis, quæ indicabuntur.

1 ¶ Et ſi alter eorum] *Hæc non ſunt in Capitularibus indicatis, ſed horum loco habentur iſta.* Nam cum fidelibus non debent orare, neque in eccleſiam intrare, ſed ad januam eccleſiæ excubare, & intrantibus in eam, & exeuntibus ex ea, vultu in terram proſtrato veniam poſtulare, &, ut pro ſe orare non dedignentur, flagitare, & lachrymis profuſis, vultu contrito, atque humiliato ſpiritu ſemper omnibus apparere uſque ad ſatisfactionem eccleſiæ, & proprii Epiſcopi canonicam reconciliationem manere, & ad priſtinum inceſtum nunquam redire, nec ſæcularia negotia exercere, nec placitis, aut accuſationibus & teſtimoniis intereſſe, ſed crebris ſacerdotum precibus, manuſque Pontificis proprii impoſitionibus, & eleemoſynarum largitionibus, atque cæterorum bonorum hominum *c* exhibitionibus expurgari, ſanarique oportet.

Hac auctoritate, qui in quarto, vel in quinto gradu conſanguinitatis conjuncti inventi fuerunt, ab eccleſia ſeparari jubentur.

QVÆSTIO IX.

1 ps VNde quæritur, *ſi eccleſia fraude teſtium, aut ignorantia eorum decepta aliquos ſeparaverit, qui poſt ſeparationem alia conjugia contraxerunt, ſi poſtea deprehenſa fuerit calliditas, vel falſa opinio teſtium, an priora conjugia ſint redintegranda. Quod fieri non poſſe argumentis & auctoritate probatur. Sententia namq; niſi per appellationem intra terminum lege conſtitutum relevata fuerit, irrevocabile robur obtinebit. Hinc etiam B. Gregorius ſcribit, dicens.*

C. I. ¶ *Quæ rationabiliter deviſa ſunt, mutari non expedit.*

OMnibus *d* modis eccleſiaſticæ diſciplinæ vel moderationi conveniens eſt, ut quæ rationabiliter ordinata fuerint, vel deciſa, nulla in poſterum debeant refragatione turbari.

¶ *In vulgatis Gratiani codicibus tribuebatur B. Auguſtino. Reſtitutum eſt B. Gregorio ex aliquot vetuſtis exemplaribus & Anſelmo. At ſuprà 25. quæſt. 2. c. eccleſiaſticæ. hoc idem citatur ex Gregorio, apud quem legitur eiſdem penè verbis, lib. 7. indict. 2. epiſt. 60.*

a al. inveſtitionibus. b In Concil. Tolet. 2. c. 9. Polyc. ibid. Anſ. l. 11. c. 33. Burch. l. 7. c. 6. Ivo p. 9. c. 42. c Levit. 18.

a Capit. l. 7. c. 433. & in adjectis, c. 125. Anſ. l. 11. c. 9. Bur. l. 7. c. 3. Ivo p. 9. c. 41. b Matth. 18. c fortaſſe operum. d 25. q. 2. eccleſiaſtica. Anſ. l. 3. c. 9.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN